

Tadjicpot **UZ**

**ЎЗБЕКИСТОН
ОЛИМЛАРИ ВА
ЁШЛАРИНИНГ
ИННОВАЦИОН
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ТАДҚИҚОТЛАРИ
МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

2021

- » Хукукий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Crossref

**31 OKTYABR
№33**

CONFERENCES.UZ

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 33-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
6-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
33-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-6**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
33-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-6**

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)

КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 33-қўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 октябрь 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 10 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шоҳида Юсуповна (Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети)

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Ҳамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ЖУРНАЛИСТИКА

1. Tadjibaeva Shahribanur Saparbaevna GÁREZSÍZLÍK 30 JILLÍGINA MUNASIP JAÑALIQLAR, JAÑALANIWLAR.	7
2. Ирода Салимова ЖУРНАЛИСТ ИЖОДИДА МАДАНИЯТЛАРАРО КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯНИНГ АҲАМИЯТИ.....	8

ЖУРНАЛИСТИКА

ЎЗБЕКИСТОНДА 30 ЙILLIGINA MUNASIP JA'ALIQLAR, JA'ALANIWLAR.

Tadjibaeva Shahribanur Saparbaevna.,
Qaraqalpaqstan Respublikasi Qanlikol rayoni
23 sanli mektep Doretivshi madeniy masaleler
boyinsha ugiti nasiyatlawshi tel:993191085

Annotatsiya: Bul maqala g'arezsizligimizdin 30 jilligina arналган bolip, talim tarawindagi ja'aliqlar, hamde mektebimizdegi ja'alaniwlar haqqinda mag'liwmatlar keltirilgen.

Tayanish so'zler: g'arezsizlik, oqiw jili, talim, mektep

Respublikamizda g'arezsizligimizdin 30 jilligina arziyugun darejede bir qansha ozgerisler, ja'alaniwlar boldi. Misal keltiretugun bolsaq talim tarawinda bir qansha ja'aliqlar bolip, har bir respublikada prezident mekteplerdin saninin kobeytiriliwi, mektep pitkeriwshilerinin joqari oqiw ornina qamtiw boyinsha islengen is-ilajlar solar qatarinda. Keltirip otetugun bolsaq pitkeriwshi jaslardi joqari talim menen qamrap aliw darejesi 25% ke jetkizildi, pitkeriwshilerdin diplomlarin onlayn aliw imkaniyatini islep shigilip, birinshi marthe QR kodli diplomlar beriw jolga qoyildi. Joqari oqiw orinlarina oqiwga qabillaw, studentlerdin oqiwini koshiriw, qayta tiklew ham oqiwdan shetlestiriw tartibi tupsten jetilistirildi. Joqari bilimlendiriw sistemasin kompleks rawajlandiriw dasturi tasdiyqlandi. Akademiyaliq liceylerde oqiw muddeti eki jil etip belgilendi. Joqari oqiw orinlarina tolem kontrakt pulinin asirilgan stavkasi boyinsha qosimsha qabillawdi amelge asiriw jolga qoyilgan.

15 Joqari oqiw orninda pedagogika tarawi boyinsha arawlí sirtqi bolimler sholkemlestirildi. Joqari bilimlendiriw orinlarinda araliqtan oqitwdi tiklew huquqi berildi. 55 Joqari oqiw orinlarinda 21 shet mamleketlerinin jetekshi universitetleri menen qospa talim dasturleri tiykarinda kadrlar tayarlaw jolga qoyildi. Professional talim orinlarinin ja'na sistemasini sholkemlestirilip, onin tiykarinda 340 kasip-oner mektebi, 143 kolledj ham 147 texnikumlar iskerligi jolga qoyilgan. Respublikamizdin Joqari oqiw orinlarinda sholkemlestirilgen qospa dasturler sani 58 ge jetti. Joqari oqiw ornina kirgen pitkeriwshilerge kiriw imtixaninin en joqari ball toplağan 200 jaslar ushin Prezident granti ajratilwi g'arezsizligimizdin 30 jilligina munasip sawga boldi desek aljaspağan bolamiz. Respublikamizdin Qanlikol rayoni №23 sanli mektebinde de oz aldina ja'aliqlar bar bolip mektep qaytadan rekonstrukciyalangan, 5 laboratoriya qurip berilgen. En quwanarlisi 2020-2021 oqiw jillarinda mektepti pitkeren oqiwshilardin bir qanshasi joqari oqiw orinlarina kirip ustazlarinin juzin jariq qilmaqta. Mekteptin gulleniwinde, bilimi, manawiyati, ilgerligi menen kozge taslaniwinda oni basqarip atirgan basshi ornida joqari bolip, bul mekteptin direktori ustazimiz Kalniyazov Asenbay Murzabaevich. Ol 1979-jili Qanlikol rayoninda tuwilgan, 2001-jili NMPI di tamamlap ozinin pedagogikalik iskerligin en daslep №20 sanli mektepten baslagan, keyinshelik Qanlikol rayoni xaliq bilimlendiriw bolimi kadrlar boyinsha inspektor, Qanlikol rayoni sanaat transport kasip-oner kolledji kadrlar boyinsha inspektor lawazimlarinda islep kelgen hamde 2017-jildan berli №23 sanli mekteptin direktori lawaziminda islep kelmekte. Mamlekettegi ja'alaniwlar, ja'aliqlar, talimdegi ozgerisler g'arezsizlikning sharapati, jemisi.

ЖУРНАЛИСТ ИЖОДИДА МАДАНИЯТЛАРАРО КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯНИНГ АҲАМИЯТИ

Ирода Салимова
ЎзДЖТУ ўқитувчиси
Телефон: +998909997504
irodasalimova@inbox.ru

Аннотация: Ушбу мақолада журналистлар ва оммавий ахборот воситалари мутахассисларининг ваколатлари, маданият вакиллари ўртасидаги ўзаро тушунишни ривожлантиришда журналистларнинг ўрни ҳақида ёндашга

Калит сўзлар: компетенция, коммуникация, ахборот, интернет, ОАВ, медиа макон, касбий маҳорат, маданият, ижтимоий муаммо, ваколат.

Бугунги кунда оммавий ахборот воситалари глобаллашув жараёнида бевосита иштирок этмоқда. Ахборот-коммуникация технологиялари (АКТ) деб аталадиган интернет ва бошқа оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш маданиятлар ва миллатлар ўртасида маълумот тарқатиш ва алмашишда муҳим рол ўйнайди. Янги алоқа ва ахборот технологиялари оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш учун янги имкониятлар яратмоқда. Технологиялар ва телекоммуникациялар соҳасидаги ютуқлар билан дунёнинг нариги четига сониялар ичида катта миқдордаги маълумотни ўтказиш имкони пайдо бўлди, бу одамларнинг фикрлаши, ҳуқ-атвори ва фаолиятига катта таъсир кўрсатди.

Алоқа тизимида оммавий ахборот воситалари, айниқса радио ва телевидение алоҳида ўрин тутди. Ҳозирда оммавий ахборот воситалари географик, сиёсий ва маданий чегараларни енгиб ўтиб, маълумот узатиши мумкин. Дунёнинг ҳар бир бурчагидан келган одамлар бир-бири билан ҳамбарчас боғлиқ ва дунё, Маршалл Маклюэннинг сўзларига кўра, «глобал қишлоқ» га айланиб бормоқда - чегарасиз умумий ахборот макони. Медиа олимларидан бири айтганидек (Русскофф, 1996) Биз маълумотлар, тасвирлар ва мафкураларнинг кадриятлари ушбу моддий бойликлар ва жисмоний ҳудуддан ошиб кетган даврда яшаймиз. Биз миллий эшиттириш телевидениеси орқали космосдан ерни кўрдик. Бизнинг цивилизациямиз кенгайиши учун ягона жой - бу оммавий ахборот воситалари. Ушбу янги бўшлиқ маълумотлар майдони ёки «медиа макон» деб номланади.

Турли маданият вакиллари ўртасидаги ўзаро тушунишни ривожлантиришда журналистларнинг ўрни катта, чунки уларнинг вазифаси дунёнинг ҳар бир бурчагидаги янгиликларни хабар қилиш ва қўлаб қоқса содир бўлган воқеаларни таҳлил қилишдир. Бу уларнинг касбий маҳоратини оширади ва келажақдаги мартаба муваффақиятларини осонлаштиради.

Журналистик маҳоратни ва оммавий ахборот воситаларини шакллантиришда маданиятлараро коммуникатив компетенциянинг ўрни катта ва ОАВ ходимлари учун жуда муҳимдир:

- Ҳақиқатлар - бу маданият призмаси орқали кўриб чиқиладиган ҳақиқатни англаш; журналистнинг ахборот йиғувчи сифатидаги самарадорлиги маданиятлараро мулоқот компетенцияси, оғзаки ва оғзаки бўлмаган ҳолда кучаяди;

- «янгиликлар» нимани аниқлашнинг аниқлаши, шунингдек «янгиликлар» нинг аҳамиятини аниқлаш маданий жиҳатдан аниқланади;

- Журналистларнинг талқинлари ва тушунчалари маданиятга боғлиқдир, демак, маданий фарқларга нисбатан сезгирлик ва билимга эга бўлмасдан талқин қилиш ва идрок қилиш хатодир. Бошқача қилиб айтганда, оммавий ахборот воситалари ходимлари ижтимоий жиҳатдан беғараз бўлиши, ҳурофот ва таҳқирловчи муносабатлардан халос бўлиши ва маданий хилма-хилликни баҳолаш учун маданиятлараро билимларини ривожлантиришлари керак. Яъни, бу кундалиқ эҳтиёж, чунки маданиятлараро глобаллашув нуқтаи назаридан оммавий ахборот воситаларида чекловлар ёўқ.

Ҳудудий ва миллий оммавий ахборот воситаларининг минтақавий ва миллий ўзига хосликнинг умумий бойлигини ҳар томонлама ўрганиш, тематиклаштириш ва тақдим этиш мажбуриятлари борлиги ҳам аҳамиятли эмас, бу улар ёритадиган қўлаб долзарб ва муҳим мавзулар, турли хил ёндашувлар, ва улар фойдаланадиган ҳикоялар манбалари, миллий кадриятларни намоиши муҳим аҳамиятга эга.

Бундай ҳолларда журналистлар:

- кўп маданиятли гуруҳлар эътиборини жалб қилиш масалаларини аниқлай олиш;
- индивидуал маданий гуруҳлар учун мослаштирилган хабарларни ишлаб чиқиш;
- каби қоидаларга амал қилишлари лозим.

Керн-Фохворт ва Миллернинг фикрига кўра бошқаларнинг муносабати ва дунёқарашини шакллантириш учун журналистлар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари аввало маданиятлараро ваколатли инсон бўлишлари керак. Аммо бу узоқ муддатли мақсадли жараён, чунки журналистнинг касбий ўзига хослигини шакллантириш маданий хусусиятларга ва журналистика таълими амалга ошириладиган ижтимоий ва сиёсий шароитларга боғлиқ.

Журналистика соҳасида компетенциянинг мақсади онгни ва билимларини ривожлантириш, медиа-ташкилотнинг бошқарув сиёсати ва инсон ресурсларини бошқариш, маданият, коммуникация ва ахборотни саноатлаштириш, ижтимоий муаммолар; ижтимоий қонунийлаштириш; билимларни ривожлантириш.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Мирзиёев Ш. М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. – Т.: “Ўзбекистон”, 2017. – Б. 295-296.
2. Пардаев А, Рўзиев Ф, Маҳмадалиев Х. Журналистикада тил ва ифода. Тошкент.: Истиқлол, 2006. –Б. 25.

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР" МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 33-КЎП ТАРМОҚЛИ ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

(6-қисм)

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусахҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.10.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000
